

Metaforun Gücü: Psikolojik Danışma Süpervizyonunda Psikolojik Danışman Adaylarının Deneyimleri

The Power of Metaphor: Experiences of Psychological Counselor Candidates in Counseling Supervision

Sayfa | 652

Fedai KABADAYI , Arş. Gör. Dr., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, fedai.kabadayi@erdogan.edu.tr

Geliş tarihi - Received: 21 Şubat 2024
Kabul tarihi - Accepted: 14 Mayıs 2024
Yayın tarihi - Published: 28 Ağustos 2024

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2024), 15 (2), 652-676.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2024), 15 (2), 652-676.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Öz. Dünyada ve Türkiye’de psikolojik danışma hizmetlerini yürüten önemli meslek gruplarından birisi psikolojik danışmanlardır. Psikolojik danışman becerilerini kazanabilmek için bireyle Psikolojik Danışma Uygulamaları dersi önemli bir yere sahiptir. Psikolojik danışman adayları süpervizyon altında psikolojik danışma hizmeti sunarak becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Süpervizyon sürecinde psikolojik danışman adaylarının gelişimine çeşitli yönlerden yardımcı olmak amacıyla metaforlar bir teknik olarak kullanılabilir. Bu çalışmada bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması 1 dersinde yürütülen ve süpervizyon sürecinde kullanılan, psikolojik danışmanın beş aşamasını kapsayan metaforlara ilişkin psikolojik danışman adaylarının görüşlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma paradigmasına uygun olarak tasarlanmıştır. Araştırmaya, yaşları 21 ile 22 (Ortalama yaş = 21.75, Ss = .46) arasında değişen, altısı kadın ve ikisi erkek olmak üzere toplam sekiz katılımcı dahil edilmiştir. Katılımcılarla yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri MAXQDA programı ile analiz edilmiştir. Araştırma bulguları metafor kullanımının altı tema altında görüldüğünü ortaya koymuştur: metaforun tanımlanması ve işlevi, psikolojik danışman adayına katkıları, danışana katkıları, psikolojik danışma sürecine katkıları, süpervizyon sürecine katkıları ve zorluklar/engeller. Psikolojik danışman adaylarının süpervizyon eğitiminde metafor kullanımının potansiyel değerini ortaya koyan bu çalışmada elde edilen sonuçlardan yola çıkılarak birtakım öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik Danışman Adayı, Süpervizyon, Metafor.*

Abstract. Psychological counselors are one of the important professional groups providing psychological counseling services in the world and Türkiye. To gain psychological counselor competencies, the Psychological Counseling Practices with Individuals course has a key importance. Psychological counselor candidates aim to improve their competencies by providing psychological counseling services under supervision. In supervision, metaphors can be a useful technique to help the development of psychological counselor candidates in various aspects. In this study, this study aims to explore the views of psychological counselor candidates on the metaphors covering the five stages of counseling, which are used in the supervision process carried out in the Psychological Counseling Practice with Individuals 1 course. The research was designed by the qualitative research paradigm. A total of eight participants, six females and two males, aged between 21 and 22 ($M_{age} = 21.75$, $SD = .46$) were included in the study. Semi-structured interviews were completed with the participants. The data were analyzed with MAXQDA software. The research findings showed that the metaphor consisted of six themes: definition and function of the metaphor, contributions to the psychological counselor candidate, contributions to the client, contributions to the counseling process, contributions to the supervision process, and challenges/barriers. Based on the results obtained in this study, which reveals the potential value of the use of metaphor in the supervision training of psychological counselor candidates, some suggestions were developed.

Keywords: *Psychological Counselor Candidate, Supervision, Metaphor.*

Extended Abstract

Introduction. Psychological counselors are one of the important professional groups providing psychological counseling services in the world and Türkiye. Counseling generally aims to bring about a meaningful change in the lives of the clients. This process aims to make clients' lives more meaningful and enrich them. Clients who encounter problems often feel that they have deviated from the normal flow of their lives and counseling helps these individuals to re-adapt to their lives (Hackney and Cormier, 2008). Psychological Counseling Practice with Individuals 1 course has an important role in gaining psychological counseling competencies. Psychological counselor candidates aim to improve their skills by providing psychological counseling services under supervision. In the supervision process, metaphors can be useful as a technique to help the development of psychological counselor candidates. Metaphors stand out with the diversity of their usage areas and are historically accepted as a basic element of communication (Barker, 1985). In the field of psychological counseling, the use of metaphors allows for gaining new perspectives and contributes to the development of counseling competencies of psychological counselor candidates (Atik et al., 2016; Guiffrida, Jordan, Saiz and Barnes, 2007). Moreover, metaphors are seen as an important tool that makes valuable contributions to both supervision and case conceptualization processes (Guiffrida vd., 2007). Although the importance of using metaphors in the supervision process has long been recognized, such techniques have often been considered as a limited and smaller part of the process (Bernard and Goodyear, 2019). In recent studies, it is stated that studies on metaphors used in the supervision process are quite limited, and more research is needed in this field. In the study of Atik et al. (2016), it was stated that metaphors can be used as an effective tool in developing the competencies of psychological counselor candidates in the supervision process. In this context, it was aimed for psychological counselor candidates to contribute to their counseling processes by using the metaphors they encountered during the supervision process and to benefit more from supervision within the scope of the Psychological Counseling Practice with Individuals 1 course. This study aims to reveal the views of the psychological counselor candidates on the metaphors covering the five stages of counseling, which are used in the supervision process carried out in the Psychological Counseling Practice with Individuals 1 course.

Method. The present study was designed by the qualitative research paradigm. The study included senior-year students in the Guidance and Psychological Counseling program of a state university. Six female and two male participants aged between 21-22 years were included in the present study. Personal information forms and semi-structured interview forms were utilized as data collection materials. The supervision process was performed by the five stages of psychological counseling proposed by Hackney and Cormier (2008). Firstly, ethics committee permission was obtained, and then research permission was obtained from the Faculty of Education. Consent was provided from the participants in the interviews and then individual interviews were completed. The interviews were completed between 30 and 48 minutes. The analyses were completed in approximately two months.

Results. The present study focused on exploring the experiences of psychological counselor candidates towards metaphors in counseling supervision. The findings of the present study showed that metaphor consists of six themes: definition and function of metaphor, contributions to the

psychological counselor candidates, contributions to the client, contributions to the counseling process, contributions to the supervision process, and challenges/barriers. In the first theme, all participants stated their opinions about the definition and function of metaphors. In addition, most of the participants mentioned that metaphor is concretization. Moreover, some of the participants also stated that metaphors are permanent. In the second theme, while evaluating the contributions of the participants to themselves (psychological counselor candidates), they stated that metaphors contributed to both professional development (almost all participants) and private life (some participants). In the third theme, most of the participants stated that metaphors have important contributions to the counselor. In the fourth theme, most of the participants expressed their opinions about the contribution of metaphors to the counseling process. In the fifth theme, most of the participants expressed their opinions about the contributions of metaphors to the supervision process. In the sixth theme, some of the participants expressed their opinions about the difficulties related to metaphors.

Discussion and Conclusion. In the present study, psychological counselor candidates' experiences of metaphors in the context of counseling supervision were explored. The research revealed six main themes: the definition and function of metaphor, contributions to the psychological counselor candidates, contributions to the client, contributions to the counseling process, contributions to the supervision process, and challenges/barriers. The findings were found to be in line with the results of similar studies in the literature (Atik et al., 2016; Guiffida et al., 2007). Research results indicated that metaphors can be used as an effective teaching technique in counseling supervision. These findings indicate the potential to make significant contributions to both psychological counselor candidates and clients, as well as to the processes (counseling process and supervision). In this context, some suggestions are presented in the light of the present results. Firstly, considering the advantages and contributions of using metaphors in the supervision process, it is suggested to update the course content (syllabus) by integrating metaphors in Psychological Counseling Practice with Individuals 1 and 2 courses. In addition, to support the undergraduate education of psychological counselor candidates, educational content such as various workshops and workshops can be offered to improve the skills of psychological counselor candidates. Despite the significant findings of the study, there are some limitations. Firstly, the data of the study were obtained only from psychological counselor candidates studying at a state university. In future studies, psychological counselor candidates studying at different universities can also be included. The contributions of the themes that emerged in the study to the counselor were addressed only from the perspective of the psychological counselor candidates. In future studies, the experiences, and opinions of the clients regarding the metaphors used in the sessions can also be taken into consideration.

Giriş

Psikolojik danışma (PD) ve psikoterapi, profesyonel bir eğitim almış uzmanlar tarafından sunulan ve danışanların (yardım arayan bireylerin) yaşam kalitelerini artırmaya odaklanan profesyonel hizmetler olarak tanımlanabilir (Young, 2019). Amerikan Danışmanlık Derneği (American Counseling Association; ACA), dünyanın önde gelen mesleki örgütlerinden biri olarak, psikolojik danışmanlığı; bireylerin, ailelerin veya grupların zihinsel sağlık, sağlıklı yaşam ve kariyer ile eğitim hedeflerine ulaşmalarını destekleyen profesyonel bir ilişki şeklinde açıklamaktadır (ACA, 2024). Her ne kadar günümüzde PD ve psikoterapi terimleri neredeyse birbirinin yerine kullanılmaya başlanmış olsa da (Young, 2019), bu iki kavram arasında tam bir görüş birliği sağlanmış değildir. Bu makalede, PD kavramının kullanımı tercih edilmiştir.

PD, danışma, genellikle danışanların yaşamlarında anlamlı bir değişim gerçekleştirmeyi hedeflemektedir. Bu süreç, danışanların yaşamlarını daha anlamlı kılma ve zenginleştirme amacı taşımaktadır. Sorunlarla karşılaşan danışanlar sıklıkla yaşamlarının normal akışından saptıklarını hissederler ve PD, bu bireylerin yaşamlarına yeniden uyum sağlamalarına yardımcı olur (Hackney ve Cormier, 2008). Ruh sağlığı uzmanları, profesyonel psikolojik danışma hizmeti sunarken çeşitli teknikler kullanır. Etkili bir yardım sağlayabilmek için, uzmanların diğer insanlara karşı olumlu ve kabul edici bir tutum sergilemeleri, yüksek benlik saygısına sahip olmaları, ruhsal açıdan sağlıklı olmaları, öz-bakım becerilerine hakim olmaları ve yaratıcılık ile entelektüel yetkinlik açısından üst düzeyde olmaları gerekir (Young, 2019). Günümüzde ruh sağlığı uzmanları, etkili psikolojik danışma hizmetleri sunmak için bilişsel terapi (Beck, 1993), akılcı duygusal davranış terapisi (Ellis ve Dryden, 2007), varoluşçu terapi (Iacovou ve Weixel-Dixon, 2015), Gestalt terapisi (Fagan ve Shepherd, 1970), ve hümanistik yaklaşım (Greenberg ve Rice, 1997) gibi çeşitli kuram ve yaklaşımlardan yararlanmaktadır. Ruh sağlığı hizmetlerini profesyonel olarak sunabilecek pek çok meslek dalı bulunmakta olup, Türkiye’de bu hizmetleri sunan önemli meslek gruplarından biri psikolojik danışmanlardır.

Türkiye'deki Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık (RPD) lisans programı, psikolojik danışmanlık mesleğine adım atacak bireyleri, teorik bilgi ve pratik becerilerle donatarak yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Program, Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen standartlara göre düzenlenmiş olup, öğrencilere mesleki bilgi, genel kültür ve alana özgü eğitim sağlamakta ve toplamda 240 AKTS'lik bir eğitim süreci sunmaktadır. Bu eğitim süreci, 134 kredilik teorik dersler ve 26 saatlik uygulamalı eğitimden oluşmaktadır. Programdaki dersler, öğrencilere psikolojik danışmanlık alanındaki temel kavramlar, teoriler ve uygulamalar hakkında derinlemesine bilgi sağlar. “Psikolojik Danışma Becerileri”, “Mesleki Rehberlik Uygulamaları”, “Psikolojik Testler” gibi derslerle birlikte, “Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması 1” ve “Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması 2” gibi uygulamalı dersler, öğrencilere mesleki beceriler kazandırır ve gerçek yaşam koşullarında psikolojik danışmanlık yapabilme yetkinliğini geliştirmeyi amaçlar. Özellikle, son sınıf dersleri olan Bireyle Psikolojik Danışma Uygulamaları, öğrencilerin teorik bilgilerini pratiğe dökme ve süpervizyon altında gerçek danışanlarla çalışma fırsatı elde etme imkanı sunar. Bu süreç, öğrencilerin mesleki yetkinliklerini artırırken, aynı zamanda etik ve profesyonel standartlara uygun olarak psikolojik danışmanlık hizmeti vermelerini sağlar (Yükseköğretim Kurulu, 2024). Lisans programını başarıyla

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2024), 15 (2), 652-676.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2024), 15 (2), 652-676.
Araştırma Makalesi / Research Paper

tamamlayan bireyler, Milli Eğitim Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Türk Silahlı Kuvvetleri, Emniyet Genel Müdürlüğü, belediyeler ve özel rehabilitasyon merkezleri gibi çeşitli kamu ve özel sektör kurumlarında istihdam edilebilme fırsatına sahip olurlar (Aladağ ve Kemer, 2016). Bu geniş çalışma alanı, psikolojik danışmanlığın Türkiye'de önemli bir meslek dalı olduğunu ve toplumun ruh sağlığını destekleme noktasında kritik bir role sahip olduğunu göstermektedir.

Psikolojik danışmanların geniş bir çalışma alanında etkili psikolojik danışma hizmetleri sunabilmeleri, kapsamlı ve derinlemesine bir eğitim sürecini zorunlu kılmaktadır. Dört yıllık eğitim süreci boyunca psikolojik danışmanların teorik ve uygulama derslerini başarı ile tamamlamaları gerekir. Bu eğitim sürecinin temel taşlarından biri, süpervizyondur. Süpervizyon, psikolojik danışman adayları (PDA) ve tecrübeli süpervizörler arasında gerçekleşen, devam eden psikolojik danışma süreçlerinin, müdahale yöntemlerinin, değişim tahminlerinin gözden geçirildiği ve bilgi alışverişinin yapıldığı dinamik bir etkileşim sürecidir (Hackney ve Cormier, 2008). Bernard ve Goodyear (2019) süpervizyonu, mesleki deneyime sahip bir üyenin, aynı mesleğin daha az deneyimli bir üyesine, mesleki becerilerin geliştirilmesine yönelik değerlendirici ve hiyerarşik bir müdahale şeklinde tanımlamaktadır. Süpervizyonun temelde üç amacı vardır; psikolojik danışma hizmeti alan danışanların iyilik halinin korunması ve desteklenmesi, PD'lerin psikolojik danışma beceri gelişiminin desteklenmesi ve yardım mesleği olarak psikolojik danışmanlığın prestijinin korunması ve geliştirilmesidir. Süpervizyon, PD ve psikoterapi alanında, etkili ruh sağlığı hizmetlerinin sunulabilmesi için etik bir zorunluluk olarak kabul edilmekte ve mesleki gelişimin temelini oluşturmaktadır (Wheeler ve Richards, 2007). Bu sürecin önemi, psikolojik danışman eğitiminin vazgeçilmez bir parçası olarak görülmesinden kaynaklanır (Meydan ve Koçyiğit-Özyiğit, 2016).

Türkiye'de süpervizyonun en temel amacı, psikoterapi ve danışmanlık becerilerini geliştirmek olarak görülmektedir (Aladağ, Pamukçu, Meydan ve Koçyiğit-Özyiğit, 2022). Lisans eğitimi sürecinde, öğrencilere psikolojik danışma becerileri kazandırılması ve bu becerilerin öğretim elemanlarından alınacak geri bildirimlerle pekiştirilmesi önem taşımaktadır. PDA için süpervizyon kapsamında geri bildirim almak, becerilerin geliştirilmesinde kritik bir yöntem olarak kabul edilmektedir (Young, 2019). Süpervizyon süreci, adaylara öz-yeterlik gibi temel alanlarda önemli gelişimler sağlayarak, mesleki ve kişisel yetkinliklerini artırmada önemli bir rol oynar (Wheeler ve Richards, 2007). Süpervizyon sürecinin etkililiği, psikolojik danışman ve süpervizör arasındaki ilişkinin kalitesine, süpervizörlerin adayları kabul edici, destekleyici ve gerektiğinde yönlendirici olmalarına bağlıdır (Erbaş, Koç ve Esen, 2020). Süpervizörlerin PD eğitimindeki süpervizyon sürecini daha etkili yürütebilmeleri ve PDA için destekleyici bir ilişki kurabilmeleri, çeşitli yöntem ve tekniklerin uygulanmasıyla mümkündür. Bu yöntem ve tekniklerden biri olan metafor kullanımı, süpervizyon sürecinde önemli bir kolaylaştırıcı rol oynayabilir.

Metaforlar, kullanım alanlarının çeşitliliğiyle ön plana çıkarlar ve tarihsel olarak iletişimin temel bir ögesi olarak kabul edilirler (Barker, 1985). Türk Dil Kurumu, metaforu mecaz anlamında tanımlarken (Türk Dil Kurumu, 2024), Oxford Sözlüğü bu kavramı, iki nesnenin benzer özelliklere sahip olduğunu belirtmek ve açıklamayı güçlendirmek amacıyla bir nesnenin ya da durumun, geleneksel kullanımının dışında, başka bir nesne veya durum olarak tanımlandığı bir kelime veya ifade olarak açıklar (Oxford Dictionary, 2024). Psikolojik danışmanlık alanında, metafor kullanımı yeni perspektifler kazanılmasına olanak tanır ve PDA'nın danışmanlık becerilerinin gelişimine katkıda Kabadayı, F. (2024). Metaforun gücü: Psikolojik danışma süpervizyonunda psikolojik danışman adaylarının deneyimleri. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 15(2), 652-676.*
DOI. 10.51460/baebd.1441154

bulunur (Atik vd., 2016; Guiffrida vd., 2007). Dahası, metaforlar hem süpervizyon hem de vaka kavramsallaştırma süreçlerine değerli katkılarda bulunan önemli bir araç olarak görülmektedir (Guiffrida vd., 2007). Süpervizyon sürecinde metafor kullanımının önemi uzun zamandır kabul edilmiş olmasına rağmen, bu tür teknikler genellikle sürecin sınırlı ve daha küçük bir parçası olarak değerlendirilmiştir (Bernard ve Goodyear, 2019). Süpervizyon sürecinde metafor kullanımı, aday danışmanlar tarafından fark edilmiş ve olumlu olarak değerlendirilmiştir (Young ve Borders, 1999). Araştırmalar, metafor kullanımının değerini ve potansiyelini ortaya koymaktadır. Güloğlu ve Kararırmak (2012)'ye göre psikolojik danışmanların ortaya koyduğu metaforların danışanların zihnindeki farklı parçaları bütüncül olarak mevcut durumu tam olarak yansıtabildiklerini ve danışanın yaşantısını derinleştiren bir özelliğe sahip olduklarını belirtmişlerdir. Psikolojik danışma sürecinde metafor kullanımına dair örnekler alanyazında nadir bulunsa da "taş atan çocuk" metaforu ile yapılan bir vaka çalışması bu yöntemin uygulanışını sergilemiştir. "Taş atan çocuk" metaforu, danışanın içsel deneyimlerini daha derinlemesine ve kolay bir şekilde ifade etmesini sağlamak amacıyla geliştirilmiştir. Bu metafor, psikolojik danışma sürecinde danışanın hem olumsuz duygularını ve düşüncelerini (örneğin öfke ve zarar verme eğilimi), hem de olumlu yönlerini (koruma ve uyarı mekanizmaları gibi) ifade etmesine yardımcı olmuştur (Uyar-Suiçmez, 2019). Ayrıca, "Kawa" metaforunun süpervizyonda kültürel duyarlılığı artırmak amacıyla nasıl kullanılabileceğine dair bir başka araştırma bulunmaktadır. Kawa metaforu, danışanların yaşamı ve benliklerini bütüncül bir şekilde algılamalarına odaklanır. Bu metafor, bir nehirdeki suyun akışı, nehir kıyısındaki kayalar ve nehrin taşıdığı odun gibi çeşitli unsurları kullanarak, danışanların yaşam deneyimlerini, içsel süreçlerini ve ilişkilerini anlamalarına yardımcı olur (Brown, Broadwater ve Christian, 2023). Bu bulgular, metafor kullanımının süpervizyon ve psikolojik danışma süreçlerinde önemli bir yer tuttuğunu ve süreç boyunca çeşitli şekillerde katkıda bulunabileceğini göstermektedir.

Türkiye'de psikolojik danışman eğitimi bağlamında süpervizyon üzerine yapılan araştırmaların sayısının hala sınırlı olduğuna işaret edilmektedir (Meydan ve Koçyiğit-Özyiğit, 2016). Bununla birlikte, son dönemlerde yapılan çalışmalar, PDA için süpervizyon sürecindeki deneyimlerine odaklanan araştırmaların mevcut olduğunu doğrulamaktadır (Apaydın ve Çakır-Çelebi, 2024). Türkiye'de metafor kullanımına ilişkin çalışmaların sayısı az olmakla birlikte, özellikle metaforlar üzerine niteliksel araştırmalar yapılmasının önemli olduğu belirtilmiştir (Piştöf ve Şanlı, 2013; Güloğlu ve Kararırmak, 2012). Önceki çalışmaların, Hackney ve Cormier (2008) tarafından tanımlanan PD sürecinin beş aşamasında kullanılan metaforların etkileri ve bu süreçteki kullanımlarına dair görüşleri incelemeye veya bu konuda derinlemesine bilgi sunmaya yönelik olmadığı gözlemlenmiştir.

PDA, etkili metaforları etkileyici, özlü ve yaratıcı bir biçimde tanımlamaktadırlar (Atik vd., 2016). Psikolojik danışma sürecinin doğası gereği karşılaşılan belirsizlikler nedeniyle, PDA neyle karşılaşacaklarını önceden kestiremediklerinden, bu durumları açıklamak ve yönetmek için metaforlara başvurabilirler (Piştöf ve Şanlı, 2013). Süpervizyon sırasında, danışanın karşılaştığı zorlukları hafifletmek ve mesleki gelişimine katkıda bulunmak için metaforların yanı sıra mizah ve örnekleme de etkili araçlar olarak kullanılabilir (Siviş-Çetinkaya ve Kararırmak, 2012). Mevcut alanyazın, psikolojik danışmanlıkta süpervizyonun hayati önem taşıdığını ve PDA'nın profesyonel ruh sağlığı hizmetleri sunmaya hazırlanırken aldıkları süpervizyonun kalitesinin son derece önemli olduğunu vurgulamaktadır (Demir-Güdü, vd., 2019; Özyürek, 2019; Yılmaz & Voltan-Acar, 2015). Bu nedenle, süpervizyon sürecinin daha etkin ve verimli hale getirilmesi için yöntemlerin araştırılması

gerekmektedir. Bu bağlamda, “Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması 1” dersi kapsamında yürütülen süpervizyonun etkinliği ve verimliliği daha da büyük bir önem kazanmaktadır. Araştırmacılar, süpervizyon sürecini kolaylaştırmak ve daha etkin hale getirmek için çeşitli yöntemler geliştirebilirler. Ayrıca, süpervizyon sürecinde danışanın karşılaştığı zorlukları azaltmak ve mesleki gelişimine katkıda bulunmak amacıyla metaforlar, mizah ve örneklemelerin kullanılmasının faydalı olduğu belirtilmiştir (Siviş-Çetinkaya ve Kararımak, 2012). Sonuç olarak, “Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması 1” dersi kapsamında yürütülen süpervizyon sürecinde metaforların kullanımına yönelik bir bakış açısı kazanmanın, süpervizyon sürecini kolaylaştırmada ve psikolojik danışmanlık pratiğinde faydalı olabileceği düşünülmektedir.

Son araştırmalarda, süpervizyon sürecinde kullanılan metaforlara ilişkin çalışmaların oldukça sınırlı olduğu ve bu alanda daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulduğu belirtilmektedir. Atik ve arkadaşlarının (2016) çalışmasında, metaforların süpervizyon sürecinde PDA'nın yetkinliklerinin geliştirilmesinde etkili bir araç olarak kullanılabileceği ifade edilmiştir. Bu bağlamda, PDA'nın, süpervizyon sürecinde karşılaştıkları metaforları kullanarak psikolojik danışma süreçlerine katkıda bulunmaları ve Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması 1 dersi kapsamında süpervizyondan daha fazla yararlanmaları hedeflenmiştir. Dahası, bu çalışma, süpervizyon sürecinde PDA'nın becerilerini geliştirme/destekleme konusunda ve mesleğin prestijinin korunması/geliştirilmesi açısından önemli bir katkı sağlayabilir ve gelecekte yapılacak potansiyel araştırmalar için bir zemin oluşturabilir. Bu çalışmada, Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması 1 dersinde yürütülen ve süpervizyon sürecinde kullanılan, PD'nin beş aşamasını kapsayan metaforlara ilişkin PDA'nın görüşlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Araştırmanın odaklandığı temel soru şu şekildedir:

1. Psikolojik danışma süpervizyon sürecinde, psikolojik danışman adaylarının metaforlara yönelik deneyimleri nasıldır?

Yöntem

Araştırma deseni

Bu çalışma, nitel araştırma paradigmasına uygun şekilde kurgulanmıştır. Nitel araştırma metodolojisinin temelinde, belirlenen fenomenlerin derinlemesine incelenmesi ve anlaşılması yatar (Creswell, 2019). Bu perspektiften yola çıkarak, söz konusu araştırma, psikolojik danışmanlık eğitimi sürecinde, PDA'nın, süpervizyon sırasında metaforlar aracılığıyla yaşadıkları deneyimlerin keşfedilmesi amacıyla tasarlanmıştır.

Çalışma grubu

Bu çalışma, bir devlet üniversitesinin RPD bölümünde öğrenim görmekte olan son sınıf lisans öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın katılımcıları amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yoluyla belirlenmiştir (Büyüköztürk vd., 2012). Ölçüt örneklemede çalışmada yer alacak katılımcıların önceden hangi özelliklere göre seçileceği belirlenmiş olması gerekir (Patton, 2014). Dolayısıyla bu çalışmada katılımcıların Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans programına kayıtlı Kabadayı, F. (2024). Metaforun gücü: Psikolojik danışma süpervizyonunda psikolojik danışman adaylarının deneyimleri. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 15(2), 652-676.*

DOI. 10.51460/baebd.1441154

olup Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması 1 dersini almış olmaları ölçüt olarak belirlenmiştir. Araştırmada, yaşları 21 ile 22 (Ortalama yaş = 21.75, Standart sapma = .46) arasında değişen, altısı kadın ve ikisi erkek olmak üzere toplam sekiz katılımcı bulunmaktadır (Tablo 1). Katılımcılar, Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması 1 dersini almadan önceki yarıyıllarda “Psikolojik Danışma İlke ve Teknikleri (2 Teori)”, “Psikolojik Danışma Kuramları (2 Teori)” ve “Psikolojik Danışma Becerileri (1 Teori ve 2 Uygulama)” derslerini başarıyla tamamlamışlardır.

Tablo 1.
Katılımcı özellikleri

ID	Yaş	Cinsiyet	GANO	Oturum Sayısı	Oturumlarda Metafor Kullanımı
1	22	Kadın	3.18	6	Evet
2	21	Erkek	3.00	6	Evet
3	22	Kadın	3.35	6	Hayır
4	22	Kadın	3.54	6	Evet
5	22	Erkek	3.10	6	Evet
6	21	Kadın	3.27	6	Hayır
7	22	Kadın	3.33	8	Evet
8	22	Erkek	2.85	7	Evet

Veri toplama araçları

Bu araştırmada, veri toplama sürecinde iki temel veri toplama aracı kullanılmıştır: bir kişisel bilgi formu ve bir yarı-yapılandırılmış görüşme formu. Bu araçlar, katılımcıların demografik bilgilerini toplamak ve araştırmacının ana konusuyla ilgili derinlemesine bilgi elde etmek amacıyla tasarlanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Bu form, araştırmacı tarafından hazırlanmış olup, katılımcıların yaş, cinsiyet, genel akademik başarı ortalaması, gerçekleştirdikleri oturumların sayısı ve bu oturumlar sırasında metafor kullanımına ilişkin durumlarını değerlendirmeye yönelik soruları içermektedir.

Yarı-Yapılandırılmış Görüşme Formu: Yarı-yapılandırılmış görüşme formu önceki alanyazın incelenerek araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Alanyazındaki göstergelerden yola çıkılarak oluşturulan görüşme formu, metaforik öğretimin katkıları, etkili metaforların özellikleri ve metafor kullanımı sırasında karşılaşılan zorluklar şeklinde çeşitli sorular içermektedir. Bu sorular, katılımcıların metafor kullanımıyla ilgili deneyimlerini, algılarını ve bu sürecin eğitim üzerindeki etkilerini derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır.

Bireyle psikolojik danışma uygulaması 1 dersi

Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması 1 dersi, RPD lisans programının yedinci yarıyılında sunulan, uygulama odaklı bir derstir. Bu ders, alan zorunlu kategorisinde yer almakta ve 14 haftalık bir dönem boyunca haftada 1 saat teorik, 2 saat ise uygulama olacak şekilde planlanmıştır. Bireyle

Psikolojik Danışma Uygulaması 1 dersinin temel amacı, süpervizyon altında, PD beceri ve tekniklerinin bireylerle psikolojik danışmanlık yapma sürecinde etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamaktır. Ders, PD sürecinin basamaklarına uygun bir şekilde kurgulanmıştır; teorik bölümde, Hackney ve Cormier (2008) tarafından tanımlanan PD sürecinin beş basamağına ilişkin teorik içerikler ayrıntılı olarak işlenmektedir (Tablo 2).

Tablo 2.

Psikolojik danışma sürecinin basamakları

Basamak 1	Danışanla kaynaşma ve terapötik ilişki kurma
Basamak 2	Problemlerin tanımlanması
Basamak 3	Amaç oluşturma
Basamak 4	Müdahale seçme ve uygulama
Basamak 5	Sonlandırma ve izleme

Metaforlar

Mevcut araştırmadaki metaforlar araştırmacı (dersin öğretim üyesi) tarafından PD'nin beş aşamasına (Hackney ve Cormier, 2008) uygun olarak geliştirilmiştir. İlgili metaforlar geliştirilirken metaforların özellikle her bir aşamaya yönelik olmasına dikkat edilmiştir. Teorik derslerin sunumu esnasında psikolojik danışma sürecinin basamaklarına uygun olarak ilgili metaforlar PDA ile paylaşılmıştır. Aynı zamanda, süpervizyon esnasında da ilgili metaforlar psikolojik danışman adayına dönüt sağlarken de kullanılmışlardır. Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması 1 dersi boyunca kullanılan PD'nin beş aşamasını kapsayan metaforlara yer verilmiştir (Ek 1). Bu metaforların bazıları "Yeni Doğan Bebek, Karanlık Oda, 3+1 Ev, Gemi Seyahati, Rize-Trabzon Hattı Dolmuş Şoförleri, Çekirdek Çitleme, Otogardan Uğurlama, Havuza Atlama, Okyanusa Açılma" şeklindedir. Her bir metafor ilgili ders haftasında kullanılarak PDA ile paylaşılmıştır.

Süreç

Bu araştırma, etik ve yasal gerekliliklere uygun bir şekilde yürütülmüştür. İlk adım olarak, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan etik onay alınmıştır (Karar No: 2022/303). Ardından, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlığından araştırma izni temin edilmiştir. Araştırma, Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması 1 dersinin teorik bilgilerinin sunumu ve süpervizyon sürecinde metaforların kullanımını içerecek şekilde bir yarıyıl boyunca gerçekleştirilmiştir. Yarıyılın sonunda, Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması 1 dersi tamamlandıktan sonra, gönüllü katılımcılarla görüşmeler yapılmıştır. Görüşme sürecinin ilk aşamasında, katılımcılardan yazılı olarak gönüllü katılım onayları alınmış ve araştırma süreci hakkında detaylı bilgi verilmiştir. Nitel görüşmeler, yaklaşık 30 ila 48 dakika arasında değişen sürelerde gerçekleştirilmiş, ses kaydına alınmış ve sonrasında bu kayıtlar yazılı metne dönüştürülmüştür.

Veri Analizi

Araştırmanın veri analizi süreci, dikkatlice planlanmış ve titizlikle uygulanmış birkaç adımdan oluşmaktadır. İlk adım olarak, toplanan ham veriler detaylı bir şekilde incelenmiştir. Bu aşama, verilerin tamamlığı, anlaşılabilirliği ve analiz için uygunluğunun değerlendirilmesini içerir. Ham verilerin gözden geçirilmesi, veri setindeki herhangi bir eksiklik, tutarsızlık veya düzeltme gerektiren noktaların belirlenmesine olanak tanır. Analiz aşamasında, MAXQDA gibi gelişmiş bir nitel veri analiz yazılımı kullanılmıştır. MAXQDA, verilerin kodlanması, sınıflandırılması ve tematik olarak analiz edilmesi süreçlerini kolaylaştıran güçlü bir araçtır. Bu yazılım, araştırmacılara veri setleri arasındaki ilişkileri keşfetme, temaları belirleme ve bulguları derinlemesine analiz etme imkanı sağlar. Analiz sürecinin güvenilirliğini artırmak için, doktora düzeyinde eğitim almış ve nitel araştırma deneyimine sahip bağımsız bir araştırmacı tarafından analizler tekrar edilmiştir. Bu adım, analiz sonuçlarının objektifliğini ve tekrarlanabilirliğini sağlama amacı taşır (Creswell, 2013). Bağımsız bir araştırmacının katılımı, bulguların doğruluğunu ve araştırmanın genel güvenilirliğini artırır. Araştırmadan elde edilen dönütler ve düzeltme önerileri, analizin son halinin şekillendirilmesinde kritik bir role sahiptir. Bu aşama, analiz sürecinin ve sonuçlarının iyileştirilmesi için önemli bir fırsat sunar. Araştırmacılar, dönütleri dikkatle değerlendirerek analiz metodolojilerini ve sonuçlarını daha da rafine edebilirler. Veri analizi süreci, yaklaşık iki ay gibi bir sürede tamamlanmıştır. Bu süre zarfında, ilgili adımlar titizlikle uygulanmış ve sonuçlar detaylı bir şekilde değerlendirilmiştir.

Bulgular

Mevcut araştırmada psikolojik danışma süpervizyonunda PDA'nın metaforlara yönelik deneyimlerinin keşfedilmesine odaklanılmıştır. Araştırma bulguları metaforun tanımlanması ve işlevi, PDA'ya katkıları, danışana katkıları, PD sürecine katkıları, süpervizyon sürecine katkıları ve zorluklar/engeller olmak üzere altı temadan oluştuğunu göstermiştir.

Tema 1: Metaforun tanımlanması ve işlevi

Katılımcıların tamamı metaforların tanımlanması ve işlevi hakkında görüşlerini belirtmiştir (f = 19). Ayrıca katılımcıların büyük çoğunluğu metaforun somutlaştırma olduğuna değinmiştir. Dahası, katılımcıların bir kısmı da metaforların kalıcı olduğunu ifade etmiştir. Aşağıda katılımcıların ifadelerinden örnekler verilmiştir.

Somitlaştırma: "Metafor deyince aklıma örnekler, somutlaştırma geliyor." (K1)

Somitlaştırma: "Metaforu şöyle tanımlayabilirim, anlatılmak istenenin tek kelimeyle somutlaştırılması. Yani hani o bir metafor kullanıldığı zaman bilgi düzeyinde artık kalmıyor ve daha da kalıcı olduğu düşüncesindeyim. Çünkü tek bir kelime olduğu zaman hani kişinin beynini de yormuyor en azından. Çünkü uzun bir şey yapmak ve tutmaktansa kısa bir şey ifade etmek çok güzel." (K2)

Somitlaştırma: "Yani bana göre bir somutlaştırma çalışması diyebilirim. Yani, çünkü bazen danışma sırasında da hissettim. Bazen bizim için ne kadar somut olsa da karşımızdaki kişi için o kadar

Kabadayı, F. (2024). Metaforun gücü: Psikolojik danışma süpervizyonunda psikolojik danışman adaylarının deneyimleri. Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 15(2), 652-676.

DOI. 10.51460/baebd.1441154

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2024), 15 (2), 652-676.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2024), 15 (2), 652-676.
Araştırma Makalesi / Research Paper

somut olmuyor. Yani onu kavrayamıyor bazen. Yani ikimizin anlayabileceği sanki ortak bir dil gibi böyle daha somut.” (K7)

Kalıcı: “Yani metaforlar bence daha kalıcı oluyor insanın aklında. Mesela o süreç hakkında ya da metaforun içinde olduğu konuyla ilgili insanın daha çok farkındalık kazandırıyor.” (K3)

Sayfa | 663

Tema 2: Psikolojik danışman adayına katkıları

Katılımcıların kendilerine (PDA) olan katkıları değerlendirirken metaforların hem mesleki gelişime (hemen hemen bütün katılımcılar) hem de özel yaşantıya katkıları (bazı katılımcılar) olduğunu belirtmişlerdir (f = 53). Katılımcıların ifadelerinden örnekler verilmiştir.

Mesleki Gelişime Katkıları: “Metaforlar bazı şeyleri kolaylaştırıyor. Bu yüzden ben bir de hocam görünür bir şekilde anlayabilen bir insan değilim. Yani çok fazla yol katetmem gerekiyor. Mesela bir şeyi bir kez okuduğum zaman anlamaktansa beş kez altı kez okuyup onu iyice beynime yer edinmesi gerekiyor. Yani benim için çok daha kolaylaştırıcı daha az çaba sarf ettiğim bir anlama süreci yaşadım metaforları kullandığımızda.” (K1)

Mesleki Gelişime Katkıları: “Mutlu hissettim, çok rahatlamış hissettim. Çekirdek metaforundan sonra direk (seanstan) çıktığım gibi yüzüm gülüyordu zaten böyle kimseye de anlatamıyorsun... Kendi içinde böyle paylaşmaya çalışıyorum. Kendi içime sığmıyor, bayağı çok sevinmişim. Yani o sevinç, huzur hepsi bir anda olmuştu o metafordan sonra.” (K8)

Mesleki Gelişime Katkıları: “Mesela düşünüyorum, hiç böyle metaforlardan bahsedilmemiş olsaydı bana. Hem kendi açımdan hem danışma sürecim için de düşünüyorum. Birçok zorlandığım durum oldu. Hani kendi kendime söylüyorum, metafor kullanmasaydım yerine ne söyleyecektim acaba?... O an terapötik ilişkiyi nasıl yapacaktım diye düşünüyorum. Ortak dili nasıl bulabilirim?” (K7)

Özel Yaşantıya Katkıları: “Ders kapsamında metaforları işledikten sonra bir konuşma esnasında (gündelik yaşamda) ben metafor kullandım. Arkadaşım sonra dedi ki, sen bana benzemeye başladın...” (K6)

Özel Yaşantıya Katkıları: “Hocam hayatımda benim için önemli bir yer edindi diye düşünüyorum. Metaforlar genel olarak ve sizin sayenizde hiç silinmeyecek aklımdan. O yüzden mutluyum. Yani önemli benim için.” (K4)

Tema 3: Danışana katkıları

Katılımcıların büyük çoğunluğu metaforların danışana önemli katkıları olduğunu belirtmiştir (f = 25). Katılımcıların ifadelerinden örnekler verilmiştir.

*Katkı: “Metaforların olumlu yönde etkilediğini düşünüyorum. Daha somut görüyorlar. Mesela düşünceleri değiştikçe daha çok fayda sağlıyorlar. Yani daha fazla nasıl fayda sağlayabileceklerini Kabadayı, F. (2024). Metaforun gücü: Psikolojik danışma süpervizyonunda psikolojik danışman adaylarının deneyimleri. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 15(2), 652-676.**

DOI. 10.51460/baebd.1441154

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2024), 15 (2), 652-676.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2024), 15 (2), 652-676.
Araştırma Makalesi / Research Paper

görüp yani sürece daha fazla katılıyorlar. Bu da onlara (danışan) daha fazla fayda sağlıyor bence.” (K7)

Katkı: “Onun (danışan) için hem de anlamasını kolaylaştırdı. Amaç falan deyince biraz resmi gibi oldu galiba o biraz böyle gerildi sanki ama metaforla anlatınca zaten biraz da gevşedi.” (K5)

Katkı: “Hem görsellik ön planda oluyor bence. Yani siz metaforları örnek olarak sunmaya başlayınca ya da ben danışanlarıma anlatmaya başlayınca gözlerinde bir canlanıyor. Bence zihinsel olarak hem düşünüyorlar hem de görsel olarak zihinlerinde canlanıyor. O yüzden bence bir görsel algı oluşturuyor.” (K4)

Tema 4: Psikolojik danışma sürecine katkıları

Katılımcıların büyük çoğunluğu metaforların PD sürecine katkıları hakkındaki görüşlerini belirtmiştir (f = 19). Aşağıda katılımcıların ifadelerinden örnekler verilmiştir.

Katkı: “... Süreci bayağı kolaylaştırdı. Mesela amaç oluşturmak gibi.” (K5)

Katkı: “Bu sürece de (psikolojik danışma süreci) katkı sağladı. Terapötik ilişkimiz de güçlendi...” (K8)

Katkı: “Tabi ki ilişkimiz (terapötik ilişki) açısından da katkı sağlıyor...O terapötik ilişkinin daha da çok kuvvetlendiğini düşünüyorum...” (K4)

Tema 5: Süpervizyon sürecine katkıları

Katılımcıların büyük çoğunluğu metaforların süpervizyon sürecine katkıları hakkındaki görüşlerini belirtmiştir (f = 11). Aşağıda katılımcıların ifadelerinden örnekler verilmiştir.

Katkı: “Bence dersin birazcık eğlenceli kısmı gibiydi. Hocam herkeste bir şey gördüm. Akranlarımda, gözümde bir aydınlanma gibi bir şey oldu ve çoğu kişi yani bunu (metafor)kendi danışmasında kullandı... Bu 5 aşamayı anlatırken kullandığımız metaforlarınızın bir katkısı oldu, dersin öğrenimine ilişkin şöyle diyebilirim, hocam. Bu 5 süreci biz daha önceki aldığımız derslerde de görmüştük ama hep teoride kalan hep bilgi aşamasında kalan kısım vardı ama metaforlarla kullandığımda o süreci hani bir tık daha iyi anladım diyebilirim. Bir teknik gibi bir şey aslında hocam...” (K2)

Katkı: “Ben yüzdeler olarak mesela dilim vermek gerekirse metaforsuz bir şekilde anlatıp öyle devam etseydiniz eğitimlerimize yani %50-50 öğrenme olacağını düşünüyordum. Ama bana göre bence metafor ile birlikte bu öğrenmem %90 seviyesine falan çıktı. Aslında çok desteklediğini düşünüyorum öğrenimlerimizi... Aslında mesela metafor zincirleme öğrenme olarak gidiyor...” (K4)

Katkı: "Ders kapsamında bazı konular özellikle düşünceler tarzında ya da bu tarz şeylerde soyut ifadeler çok fazla olduğu için herkesin beyninde bir şeye ulaşmıyordu. Yani ben belki onu farklı algılayabiliyordum ama metaforlar sayesinde aslında aynı şeyi herkesi bir şekilde bir şeyde (ortak payda) buluşturmuştu... Yani herkesin zihninde artık o canlanıyordu sonradan. Yani tüm dersi alanlar için aynı bir tanım, aynı bir düşünce oluyordu..." (K6)

Sayfa | 665

Tema 6: Zorluklar/engeller

Katılımcıların bir kısmı metaforlarla ilgili zorluklar ve hakkındaki görüşlerini belirtmiştir (f = 7). Aşağıda katılımcıların ifadelerinden örnekler verilmiştir.

Zorluk/Engel: "Metaforla ilgili zaten bir eğitimimiz yok. Bunu sadece kendimiz yaparak kendimiz düşünerek düşüncelerimizde oluşturarak yapmamız da belki çok faydalı olmayabilir. Yani böyle bir risk taşıyabilir. O yüzden hani bir uzman ya da bu konuda kitap olursa tabii ki daha faydalı olur... Kendi seansımda çok iyi, yetkin görmediğim için yani bir metafor kullanmadım. Belki süreci olumsuz etkileyebilir, o yüzden kullanmadım... Böyle bir konuda eğitim almamızın bizim için güzel olur diye düşünüyorum..." (K3)

Zorluk/Engel: "Mezun olunca uygulamak için biraz tecrübeli olmak lazım. Yani ben öyle bir şey denemedim...Yani tecrübeli olmak lazım, iyi bilmek lazım, çünkü bazıları nasıl desem... zararlı olabilir yani şeyler (metaforlar)." (K5)

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Mevcut çalışmada, psikolojik danışma süpervizyonu bağlamında, PDA'nın metaforlara ilişkin deneyimleri ele alınmıştır. Araştırma, metaforun tanımı ve işlevi, PDA'ya, danışanlara, PD ve süpervizyon süreçlerine olan katkıları, yanı sıra karşılaşılan zorluklar ve engeller olmak üzere altı ana temayı ortaya koymuştur. Elde edilen bulgular, alanyazındaki benzer araştırma sonuçlarıyla uyumlu bir doğrultuda olduğu tespit edilmiştir (Atik vd., 2016; Guiffida vd., 2007).

Araştırmanın ilk sonuçları, metaforların tanımı ve işlevselliği ile ilgili önemli bulguları ortaya koymaktadır. Katılımcılar, metaforların somutlaştırma ve kalıcılık özelliklerini öne çıkarmışlardır. Bu bulgular, alanyazında yer alan önceki çalışmalarla uyum göstermektedir. Özellikle, Atik vd. (2016) tarafından yapılandırılmış akran grup süpervizyonunda metafor kullanımı üzerine yürütülen çalışma, "etkili metaforların özelliklerini" bir tema olarak belirlemiştir. Bu çalışmada etkili metaforların; açıklayıcı, öz, yaratıcı, akılda kalıcı ve tartışmaya açık olma gibi özelliklere sahip olduğu vurgulanmıştır (Atik vd., 2016). Metaforlar tanımsal olarak, iki nesne veya kavram arasındaki benzerlikleri vurgulayarak, bir terimi normal kullanımının dışında, başka bir nesne veya kavramı tanımlamak için kullanılan sözcük veya ifadeler olarak tanımlanır (Oxford Dictionary, 2024). Bu bağlamda, süpervizyon sürecinde metaforların kullanımı, özellikle soyut kavramları somutlaştırarak ve deneyim eksikliği çeken PDA için anlamı pekiştirerek önemli bir işlev görür. Sunulan metaforların akılda kalıcılığı, sürecin anlaşılmasını kolaylaştıran beklenen bir sonuçtur. Böylece, metaforların somutlaştırma ve

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2024), 15 (2), 652-676.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2024), 15 (2), 652-676.
Araştırma Makalesi / Research Paper

kalıcılık özelliklerinin, alanyazındaki önceki teorik ve uygulamalı araştırmalarla uyum içinde olduğu belirlenmiştir.

Bu araştırmada elde edilen en dikkat çekici bulgu, metafor kullanımının süpervizyon sürecine çok yönlü pozitif etkileri olduğunu göstermesidir. Özellikle, PDA'ya, danışanlara, PD ve süpervizyon süreçlerine sağladığı katkılar, ayrı temalar olarak incelenmiştir. Katılımcılar, metaforların kendilerine (PDA) genel olarak önemli faydalar sağladığını belirtmişlerdir. PDA için kendilerine olan faydaların hem mesleki gelişimlerine hem de özel yaşantılarına pozitif etkileri olduğu görülmüştür. Bu bulgular, alanyazındaki çalışmalarla uyumlu olarak değerlendirilebilir (Atik vd., 2016; Wheeler ve Richards, 2007). Metaforların kullanımı, süpervizyon ve vaka kavramsallaştırma süreçlerine önemli katkılar sağladığı şeklinde tanımlanmaktadır; bu durum, hem süpervizyon sürecine katılan bireylerin gelişimine destek olmakta hem de öz-yeterlik gibi temel becerilerin geliştirilmesine yardımcı olmaktadır (Guiffrida vd., 2007). Wheeler ve Richards (2007) tarafından yapılan çalışma, metaforların süpervizyondan fayda gören bireylere önemli faydalar sağladığını ve temel yetkinlik alanlarında gelişimini desteklediğini ortaya koymuştur. Süpervizyon seansları sırasında metaforlara maruz kalan bireylerin, bu metaforları danışanlarıyla yürüttükleri çalışmalara entegre etme olasılıkları yüksektir (Young ve Borders, 1999). Atik vd. (2016), yürüttükleri araştırmada, PDA'nın süpervizyon sürecinde metafor kullanımı aracılığıyla yeni perspektifler (yeni bakış açıları kazanma, bilişsel anlamda psikolojik danışma becerileri kazanma ve dolaylı öğrenme) kazandıklarını ve PD becerilerinin pozitif yönde geliştiğini tespit etmişlerdir. Wheeler ve Richards (2007) ise, süpervizyon sürecinin adaylara katkısının ve öz-yeterliliklerini artırıcı bir özelliğinin olduğunu belirtmiştir. Siviş-Çetinkaya ve Kararımak (2012), PDA'nın mesleki gelişimine katkıda bulunmak amacıyla metaforların kullanılabilirliğini önermişlerdir. Erbaş vd. (2020), PD sürecinde müdahaleler konusunda başlangıçta daha pasif olabilen PDA'nın, süpervizörlerinin cesaretlendirici tutumuyla müdahaleleri daha cesurca uygulama fırsatı bulduklarını vurgulamışlardır. Bu bağlamda, metaforların süpervizyon sürecine cesaretlendirici bir tutumla pozitif katkılar sağladığı söylenebilir. Ayrıca, Atik vd. (2016) tarafından belirtildiği üzere, süpervizyon sürecinde metafor kullanımının PDA üzerindeki etkilerinin daha detaylı incelenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Mevcut çalışma, PDA'nın süpervizyon sürecinde geliştirdikleri metafor kullanım becerilerinin, süpervizyon sürecine olumlu katkılar sağladığını göstermiş ve alanyazına destekleyici yönde önemli bir katkıda bulunmuştur.

Erbaş vd. (2020) tarafından yürütülen bir nitel araştırmada, RPD son sınıf öğrencilerinin süpervizyon sürecine ilişkin görüşleri incelenmiş ve bu inceleme sonucunda psikolojik danışman-süpervizör ilişkisinin kalitesi, süpervizyon sürecinin özellikleri, süpervizyonun PD sürecine olan katkıları ve mesleki ile kişisel gelişime katkıları olmak üzere dört temel tema tespit edilmiştir. Araştırma bulguları, süpervizyon sürecinin etkili olabilmesi için, psikolojik danışman-süpervizör ilişkisinin sağlam temellere dayanması gerektiğini; süpervizörlerin, kabul edici, destekleyici ve gerekli durumlarda yönlendirici ve bilgilendirici bir tutum sergilemesi gerektiğini göstermektedir. Özellikle psikolojik danışman-süpervizör ilişkisinin, süpervizyon sürecinin başarısında kritik bir öneme sahip olduğu vurgulanmıştır. Bu çalışmanın bulguları ışığında, metaforların, psikolojik danışman-süpervizör ilişkisinin kalitesi, süpervizyon sürecinin özellikleri, süpervizyonun PD sürecine ve mesleki ile kişisel gelişime olan katkıları açısından önemli faydalar sunabileceği potansiyeli olabileceğini ortaya koymuştur. Dolayısıyla, süpervizyon sürecinde metaforların kullanımı, PDA için etkili bir teknik olarak

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2024), 15 (2), 652-676.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2024), 15 (2), 652-676.
Araştırma Makalesi / Research Paper

değerlendirilmelidir; zira metaforlar, bu süreçte çok yönlü katkılar sağlayabilecek potansiyel taşımaktadır.

Araştırmada tespit edilen önemli temalardan biri de katılımcılar tarafından dile getirilen zorluklar ve engellerdir. Bazı katılımcılar, metaforların terapi seanslarında kullanımıyla ilgili belirli zorluklar ve engellere işaret etmişlerdir. Süpervizörlerin, süpervizyon sürecini, adayların ihtiyaç ve isteklerini dikkate alarak özenle yapılandırması ve yönetmesi gerektiği vurgulanmaktadır (Meydan ve Koçyiğit-Özyiğit, 2016). Bu yüzden genellikle süpervizyon sürecinde çift yönlü bir anlayışın olması gerektiği anlaşılmaktadır. Türkiye’de gerçekleştirilen güncel bir çalışma süpervizyon sürecinde sunulan geri bildirim PDA için genellikle hem destekleyici hem de düzeltici olduğunu ve de destekleyici ve düzeltici geri bildirimlere önem verdiklerini ortaya çıkarmıştır (Aladağ ve Kemer, 2023). Söz konusu geri bildirimlerin destekleyici olması için metaforların işlevsel bir rolü olabilir. Çünkü, metaforların kullanımı sırasında, psikolojik danışmanlar tarafından seçilen veya oluşturulan metaforların, danışanlara saygıyı temel alan bir yapıda olması esastır (Güloğlu ve Kararımak, 2012). Eğer kullanılan metaforlar bu prensibe uygun değilse, sürecin olumsuz yönde etkilenmesi muhtemeldir. Bunun yanı sıra, Stone ve Amundson (1989) tarafından yapılan çalışmalar, metaforik aktivitelerin öğrencileri, geleneksel süpervizyon metodolojilerinin izin verdiğinden daha kısa sürede duygusal olarak zorlu ve stresli vakaları paylaşmaya teşvik edebileceğini ortaya koymaktadır. Bu bulgu, psikolojik danışmanlık süpervizyonu için de geçerli olabilir. PDA için süpervizyon sürecinde geribildirim almanın her zaman kolay olmadığı, bazı geliştirici geribildirimlerin zorlayıcı olabileceği anlaşılmaktadır. Bu tür durumlarda, süpervizörler metaforların yardımıyla ortaya çıkabilecek gerilimi hafifletmek için bu aracı kullanabilirler. Dolayısıyla, mevcut çalışmada belirlenen zorluk ve engellerin üstesinden gelmek adına süpervizörlerin gösterdiği dikkat ve hassasiyet büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, süpervizyon sürecinin etkinliğini artırmak ve potansiyel zorlukları azaltmak için metaforların dikkatli bir şekilde kullanılması gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Günümüzde, psikolojik danışmanlar, farklı özelliklere, gelişim dönemlerine, ihtiyaçlara ve çeşitli zorluklara sahip danışanlara uygun beceriler sergilemekle yükümlüdürler (Kararımak, 2008). Aynı zamanda, psikolojik danışman eğitiminde PDA’nın baştan sonra bütün psikolojik danışma sürecinde kültürel özelliklerin dikkate alınması gerekmektedir (Meydan ve Kağnıcı, 2018; Kağnıcı, 2011). Bu araştırmada, psikolojik danışmanın beş aşaması için geliştirilen ve kullanılan metaforların hem PDA hem de danışanlar için kültürel olarak uygun olmasına özen gösterilmiştir. Bu bağlamda, geliştirilen metaforların, danışanların kültürel özelliklerini kabul edici bir anlayışla tehdit etmeyen şekilde kullanılmasına odaklanılmıştır. Çünkü, psikolojik danışmanlar ile PDA, farklı kültürel geçmişlere sahip danışanların kültürel özelliklerinin danışma sürecinin tüm aşamalarında etkili olabileceğinin bilincinde olmalıdır. Aksi takdirde, psikolojik danışma süreci olumsuz etkilenebilir (Aydoğan, 2022). Sonuç olarak, süpervizörlerin psikolojik danışma süpervizyonunda kullandıkları ve/veya geliştirdikleri metaforların hem PDA için hem de danışanlar için kültürel özellikleri sürecin tamamında dikkate alarak kullanmaları önemlidir.

Araştırma sonuçları, psikolojik danışma süpervizyonunda metaforların etkili bir öğretim tekniği olarak kullanılabilirliğini göstermektedir. Çünkü, mevcut araştırma bulgularında PDA için psikolojik danışman adayına katkıları, danışana katkıları, psikolojik danışma sürecine katkıları, süpervizyon sürecine katkıları temaları dikkati çekmektedir. Diğer bir deyişle, PDA daha sıklıkla

Kabadayı, F. (2024). Metaforun gücü: Psikolojik danışma süpervizyonunda psikolojik danışman adaylarının deneyimleri. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 15(2), 652-676.*
DOI. 10.51460/baebd.1441154

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2024), 15 (2), 652-676.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2024), 15 (2), 652-676.
Araştırma Makalesi / Research Paper

metaforun çeşitli yönlerden katkılarına odaklanmıştır. Bu bulgular hem PDA'ya hem de danışanlara, ayrıca süreçlere (psikolojik danışma süreci ve süpervizyon) önemli katkılar sağlayabilecek potansiyeli işaret etmektedir. Bu bağlamda, mevcut sonuçlar ışığında bazı öneriler sunulmuştur. İlk olarak, metaforların süpervizyon sürecinde kullanımının avantajları ve katkıları göz önüne alınarak, Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması 1 ve Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması 2 derslerinde metaforlar entegre edilerek ders içeriklerinin (ders izlenceleri) güncellenmesi önerilmektedir. Ayrıca, PDA'nın lisans eğitimlerini desteklemek amacıyla çeşitli atölye ve çalıştaylar gibi eğitim içerikleri sunularak, PDA'nın becerilerinin geliştirilmesi sağlanabilir.

Araştırmanın sınırlılıkları

Araştırmanın belirgin bulgularına rağmen, bazı sınırlılıklar da bulunmaktadır. Öncelikle, araştırmanın verileri sadece bir devlet üniversitesinde öğrenim gören PDA'dan elde edilmiştir. Gelecekteki çalışmalarda farklı üniversitelerde eğitim gören PDA da dahil edilebilir. Araştırma verilerinin güvenilirliğini artırmak amacıyla doktora düzeyinde eğitim almış ve nitel araştırma deneyimine sahip bağımsız bir araştırmacı tarafından analizler tekrar edilmiştir. Verilerin güvenilirliğini sadece bir araştırmacı tarafından tekrar edilmesi bir sınırlılık olarak değerlendirilmelidir. Çünkü, verilerin güvenilirliğini belirlemek için en az iki uzman tarafından değerlendirilmeli ve uzmanlar arasındaki uyum hesaplanarak güvenilirlik hesaplanmalıdır (Miles & Huberman, 2015). Araştırmada ortaya çıkan temaların danışana katkıları, yalnızca PDA'nın bakış açısından ele alınmıştır. İlerleyen araştırmalarda, danışanların oturumlarda kullanılan metaforlara ilişkin deneyimlerinin ve görüşlerinin de dikkate alındığı çalışmalar planlanabilir. Son olarak, bu araştırmanın mevcut bulguları PDA'nın süpervizyon sürecinde öğrendiği metaforları gerçekleştirdikleri oturumların hangi aşamasında nasıl belirlediğine ilişkin bir anlayış sunmamaktadır. Dahası, psikolojik danışma aşamalarındaki farklı metaforların ne düzeyde etkili olduğu veya basamaklara göre farklılıkların olup olmadığı da bu araştırmanın amacı dışındadır. Gelecekteki araştırmalarda özellikle metafor kullanımına ilişkin PDA'nın metaforlara yönelik kullanım anını nasıl belirledikleri, motivasyonlarının ne olduğuna dair araştırmalar tasarlanabilir.

Öneriler

Ek olarak, metaforlar ve süpervizyon sürecinde metafor kullanımıyla ilgili daha fazla nitel araştırmanın yapılması gerekliliği vurgulanmaktadır (Guiffreda vd., 2007; Güloğlu ve Karırmak, 2012). Dolayısıyla, metaforların ve süpervizyon sürecinde metafor kullanımının daha detaylı olarak incelenmesi için ileri düzeyde araştırmalara ihtiyaç bulunmaktadır. Bu çalışmadaki veriler mülakatlar yoluyla elde edilmiştir. Önceki çalışmalarda verilerin yazılı sorular ve yanıtlarla elde edildiği belirtilmiştir (Atik vd., 2016). Gelecekteki araştırmalarda, farklı veri toplama yöntemlerinden olan odak grup görüşmeleri gibi farklı yöntemlerin kullanılmasıyla mevcut araştırmanın sonuçları tekrar test edilebilir.

Son olarak, bu çalışma sadece nitel tasarıma dayalı olduğundan, gelecekteki araştırmalarda nicel desenli araştırmalar planlanarak metaforla öğretimin süpervizyon üzerindeki etkisinin daha ayrıntılı olarak incelenmesi gerekmektedir. Çünkü, Meydan ve Koçyiğit-Özyiğit (2016) çalışmalarında,

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2024), 15 (2), 652-676.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2024), 15 (2), 652-676.
Araştırma Makalesi / Research Paper

süpervizörlerin süpervizyonu, adayların istekleri ve ihtiyaçları doğrultusunda yapılandırmasının ve yürütmesinin önemli olduğu belirtilmiştir. Hem önceki araştırma bulguları hem de mevcut araştırma bulgularına dayanarak, gelecekteki çalışmalarda metafor kullanımını içeren süpervizyon sürecindeki PDA'nın kaygı seviyeleri ve öz-yeterliklerinin belirlenmesi ve bu sürecin etkinliğinin değerlendirilmesi için başta deneysel çalışmalar olmak üzere karma desenli araştırmaların da tasarlanabileceği önerilmektedir.

Kaynakça

- American Counseling Association (2024). *Psikolojik danışma tanımı*. <https://www.counseling.org/about-us/about-aca/20-20-a-vision-for-the-future-of-counseling/consensus-definition-of-counseling> sayfasından erişilmiştir.
- Aladağ, M., & Kemer, G. (2016). Clinical supervision: An emerging counseling specialty in Turkey. *The Clinical Supervisor, 35*(2), 175-191. <https://doi.org/10.1080/07325223.2016.1223775>
- Aladağ, M., & Kemer, G. (2023). Clinical supervision of individual counseling practicum in Turkey: Counselor educators' experiences with structuring and conducting the supervision process. *The Clinical Supervisor, 42*(1), 96-122. <https://doi.org/10.1080/07325223.2023.2172636>
- Aladağ, M., Pamukçu, B., Meydan, B., & Koçyiğit Özyiğit, M. (2022). Career-long clinical supervision among counselors in Turkey: Current experiences, needs, and preferred practices. *Psycho-Educational Research Reviews, 11*(2), 196-211. https://doi.org/10.52963/PERR_Biruni_V11.N2.13
- Apaydın, S., & Çakır-Çelebi, S. G. (2024). Counselor candidates' experiences regarding counselling supervision. *Anadolu University Journal of Education Faculty, 8*(1), 142-161. <https://doi.org/10.34056/aujef.1307924>
- Aydoğan, M. (2022). Kültüre duyarlı okul psikolojik danışmanlığında bir teknik: Kültürel konulara ön ayak olmak. *Ege Eğitim Dergisi, 23*(3), 370-383. <https://doi.org/10.12984/egeefd.1072354>
- Barker, P. (1985). *Using metaphors in psychotherapy*. Routledge.
- Beck, A. T. (1993). Cognitive therapy: Past, present, and future. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 61*(2), 194-198. <https://doi.org/10.1037/0022-006X.61.2.194>
- Bernard, J. M., & Goodyear, R. K. (2019). *Fundamentals of clinical supervision (6. Eds.)*. Pearson.
- Brown, C. L., Broadwater, A. R., & Christian, D. D. (2023). The power of Kawa: Metaphor in counseling supervision. *Journal of Creativity in Mental Health, 18*(2), 263-276. <https://doi.org/10.1080/15401383.2021.1950093>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri (11. bs.)*. Ankara: Pegem.
- Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*. Sage.
- Demir-Güdül, M., Özyürek, R., Gonca-Zeren, Ş., Köse, A., Akçıl, S. Buyruk-Genç, A.,... & Gökmen, G. (2019). Rehberlik ve psikolojik danışmanlık anabilim dalı programlarındaki okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili uygulamalı derslerin taslak standartların geliştirilmesi süreci ve son şeklinin verilmesi için öneriler. *Okul Psikolojik Danışmanı e-Bülteni, 60-64*.
- Ellis, A., & Dryden, W. (2007). *The practice of rational emotive behavior therapy*. Springer.
- Erbaş, M. M., Koç, İ., & Esen, E. (2020). Psikolojik danışman adaylarının süpervizyon sürecine ilişkin görüşlerinin incelenmesi: Manisa Celal Bayar Üniversitesi örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 53*, 183-205. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.607215>
- Fagan, J., & Shepherd, I. L. (1970). *Gestalt therapy now: Theory, techniques, applications*. Science & Behavior Books.
- Greenberg, L. S., & Rice, L. N. (1997). Humanistic approaches to psychotherapy. In P. L. Wachtel & S. B. Messer (Eds.), *Theories of psychotherapy: Origins and evolution* (pp. 97-129). American Psychological Association.
- Guiffreda, D. A., Jordan, R., Saiz, S., & Barnes, K. L. (2007). The use of metaphor in clinical supervision. *Journal of Counseling & Development, 85*(4), 393-400. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6678.2007.tb00607.x>
- Hackney, H. & Cormier, S. (2008). *Psikolojik danışma ilke ve teknikleri: Psikolojik yardım süreci el kitabı* (T. Ergene & S. Aydemir Sevim, Çev.). Ankara. Metis Yayıncılık.
- Iacovou, S., & Weixel-Dixon, K. (2015). *Existential therapy: 100 key points and techniques*. Routledge.
- Kabadayı, F. (2024). Metaforun gücü: Psikolojik danışma süpervizyonunda psikolojik danışman adaylarının deneyimleri. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 15*(2), 652-676.
DOI. 10.51460/baebd.1441154

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2024), 15 (2), 652-676.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2024), 15 (2), 652-676.
Araştırma Makalesi / Research Paper

- Kağnıcı, D. Y. (2011). Teaching multicultural counseling: An example from a Turkish counseling undergraduate program. *Eurasian Journal of Educational Research*, 44(3), 111-128.
- Karairmak, Ö. (2008). Çok kültürlülük, kültüre duyarlılık ve psikolojik danışma. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(29), 115-127.
- Karairmak, Ö., & Güloğlu, B. (2012). Metafor: Danışan ve psikolojik danışman arasındaki köprü. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(37), 122-135.
- Meydan, B., & Kağnıcı, D. Y. (2018). Çokkültürlü süpervizyon ilişkisinin kurulması. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 8(51), 2-28.
- Meydan, B., & Koçyiğit-Özyiğit, M. (2016). Süpervizyon ilişkisi: Psikolojik danışma süpervizyonunda kritik bir öge. *Ege Eğitim Dergisi*, 17(1), 225-257. <https://doi.org/10.12984/eed.74105>
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (2015). *An expanded resource book: Qualitative data analysis*. (Çev. Ed., S. Akbaba-Altun, & A. Ersoy). Pegem Publishing.
- Oxford Dictionary. (2024). *Metaphor*. Oxford: Oxford University Press.
- Özyürek, R. (2019). Psikolojik danışman eğitimi ve mesleğin profesyonel kimlik gelişimi için gereksinim duyulan yasa ve yönetmelik düzenlemeleri. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 9(54), 883-911.
- Patton, M. Q. (2014). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice*. Sage publications.
- Piştolf, S. & Şanlı, E. (2013). Bilişsel davranışçı terapide metafor kullanımı. *Bilişsel Davranışçı Psikoterapi ve Araştırmalar Dergisi*, 2, 182-189.
- Siviş-Çetinkaya, R., & Karairmak, Ö. (2012). Psikolojik danışman eğitiminde süpervizyon. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(37), 107-121. <https://doi.org/10.17066/pdrd.23690>
- Türk Dil Kurumu. (2024). Metafor. Ankara: TDK.
- Uyar-Suiçmez, T. (2019). Psikoterapide metafor kullanımı ve değişen anlamı: Depresif bir olgu sunumu. *AYNA Klinik Psikoloji Dergisi*, 6(1), 85-101. <https://doi.org/10.31682/ayna.456726>
- Wheeler, S., & Richards, K. (2007). The impact of clinical supervision on counsellors and therapists, their practice and their clients. A systematic review of the literature. *Counselling and Psychotherapy Research*, 7(1), 54-65. <https://doi.org/10.1080/14733140601185274>
- Yılmaz, O., & Voltan-Acar, N. (2015). Psikolojik danışman eğitiminde süpervizyonun önemi ve grupla psikolojik danışmadaki rolü. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 342-356. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2015.15.1-5000128610>
- Young, M. (2019). Yardım sanatını öğrenme: Temel yardım becerileri ve teknikleri (G. Yüksel & F. Bacanlı, Çev.). Ankara: Pegem.
- Yükseköğretim Kurulu (2024). *Rehberlik ve psikolojik danışmanlık lisans programı*. www.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Ek 1.

Süpervizyon sürecinde geliştirilen metaforlardan örnekler

Basamak	Metafor	Açıklama
Basamak 1	Yeni Doğan Bebek	“Yeni Doğan Bebek” metaforu, bebeklerin hayatta kalmak ve gelişmek için bir yetişkine, yani bir bakıcıya olan ihtiyaçlarını temsil etmektedir. Bebekler gibi, psikolojik danışmaya gelen danışanlar da psikolojik danışmanlara benzer bir bağımlılık ve güven ihtiyacı içindedir. Bu metaforla, psikolojik danışmanın, danışanı koşulsuz bir şekilde, yani danışanın kim olduğuna ne yaşadığına ya da ne tür sorunlarla karşı karşıya olduğuna bakılmaksızın koşulsuz kabul etmesi gerektiği vurgulanmıştır. Eğer psikolojik danışman ile danışan arasında terapötik bir ilişki kurulamazsa, psikolojik danışma sürecinin başarısını olumsuz etkileyebileceğinin altı çizilmiştir. Diğer bir deyişle, psikolojik danışmanın danışanı koşulsuz bir şekilde kabul etmesi, psikolojik danışma sürecinin sağlıklı bir şekilde ilerlemesi için temel bir ön koşuldur.
Basamak 2	Karanlık Oda	“Karanlık Oda” metaforu, psikolojik danışma sürecinde danışanların yaşadıkları sorunların başlangıçta ne kadar belirsiz ve anlaşılmaz olduğunu anlatmak için kullanılmıştır. Bu metafor, danışanın düşüncelerini veya yaşadığı durumu tam olarak bilinmeyen karanlık bir oda olarak tasvir edilmiştir. Karanlık odayı aydınlatmak ve sorunları açıkça ve isabetli bir şekilde görünür kılmak için bir el fenerine ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir. El feneri, danışmanın danışanın problemlerini aydınlatmak ve daha iyi anlamak için kullandığı yöntemler veya teknikler olarak düşünülmüştür. Özellikle, ilgili metaforla psikolojik danışman adayının sorularının, danışanın sorunlarını anlamak ve tanımlamak için kullanılan kilit bir araç olduğu vurgulanmıştır. Sorular, karanlıkta kalan kısımları aydınlatarak, danışanın sorunlarının doğru bir şekilde tanımlanmasına ve anlaşılmasına olanak tanınmasına dikkat çekilmiştir.
Basamak 2	3+1 Ev	“3+1 Ev” metaforu ile anlatılmak istenen, psikolojik danışma sürecinde, problemlerin sadece bir alanına odaklanmanın yetersiz olabileceği ve kapsamlı bir anlayış için bireyin yaşamının tüm bu odalarının aydınlatılması gerektiğidir. Burada “3+1” ifadesi, dört ana alanın her birinin ayrı bir oda olarak düşünülebileceğini simgelemektedir. Bilişsel Oda: Bir bireyin düşünceleri, inançları ve algıları ile ilgilidir. Bu oda, kişinin kendini, çevresini ve yaşadığı olayları nasıl yorumladığını simgelemektedir. Duygusal Oda: Bireyin hissettiği duyguları (Neşe, üzüntü, öfke gibi) temsil etmektedir. Etkileşimsel Alan: Bireyin diğer insanlarla olan ilişkilerini ve sosyal etkileşimlerini ifade etmektedir. Davranışsal Oda: Kişinin davranışlarını, eylemlerini ve alışkanlıklarını içermektedir. Bu, bireyin düşünce ve duygularının dışı vurumunu göstermektedir. Bazen bir odanın aydınlatılması, problemin doğası hakkında bilgi verebilir ancak bireyin yaşadığı zorlukların tamamını anlamak için diğer odaların da

		keşfedilmesi önemlidir. Bu yaklaşım, psikolojik danışmanın, danışanın problemlerini daha doğru ve bütüncül bir şekilde tanımlamasına ve anlamasına yardımcı olmaktadır. Böylece, müdahaleler daha etkili planlanabilir ve danışanın ihtiyaçlarına daha uygun psikolojik desteğin sağlanabileceği vurgulanmaktadır.
Sayfa 673	Basamak 3 Gemi Seyahati	“Gemi Seyahati” metaforu, psikolojik danışmada amaç oluşturma sürecini açıklamak için geliştirilmiştir. Bu metafor, danışanın ve psikolojik danışmanın, psikolojik danışma sürecinin başlangıcında belirli hedeflere ulaşmak için bir yol haritası oluşturmasını simgelemektedir. Rize’den yola çıkıp belirli bir şehre (mesela hangi şehir) gitmeyi planlamak gibi, bu süreçte nereye varılmak istendiğinin (amaçların) belirlenmesi, yol boyunca hangi duraklarda mola verileceğinin (ara hedefler veya kilometre taşları) ve yolculuğun ne kadar süreceğinin (süreç zaman çizelgesi) tanımlanması gerektiğini vurgulamaktadır.
	Basamak 4 Rize-Trabzon Hattı Dolmuş Şoförleri	“Rize-Trabzon Hattı Dolmuş Şoförleri” metaforu, psikolojik danışmada “Basamak 4: Müdahale seçme ve uygulama” aşamasını anlamak için kullanılmıştır. Bu metafor, deneyim ve tekrarın önemine vurgu yapmaktadır. Özellikle psikolojik danışmanların ve danışanların, müdahale yöntemlerini ve tekniklerini seçerken ve uygularken gösterdikleri ustalığı simgelemektedir. Rize ile Trabzon arasında sürekli gidip gelen dolmuş şoförleri gibi, psikolojik danışmanların da müdahale yöntemleri konusunda derin bir bilgi birikimine ve deneyime sahip olmaları gerektiğini ifade etmektedir. Bu şoförlerin yol üzerindeki her detayı, her kırmızı ışığı, her dönemeci, hangi noktada ne tür bir zorlukla karşılaşabileceklerini bildiği gibi psikolojik danışmanlar da müdahale yöntemlerinin inceliklerini, ne zaman ve nasıl uygulanacağını, danışanın hangi durumda hangi teknikten en iyi şekilde fayda göreceğini bilmelidir.
		İlgili metafor, aynı zamanda danışanların yeni öğrendikleri bilgi, beceri ve davranışları hayatlarına entegre etme sürecine de işaret etmektedir. Dolmuş şoförlerinin yolculukları sırasında edindikleri tecrübeleri nasıl içselleştirdikleri ve her seyahatle daha da ustalaştıkları gibi, danışanların da terapi veya danışmanlık sürecinde öğrendiklerini pratik yaparak ve tekrar ederek hayatlarına adapte etmeleri gerektiğini vurgulamaktadır. Müdahalelerin etkili olabilmesi için danışanların, oturumlar arasında da öğrendiklerini uygulamaya devam etmeleri (ev ödevleri) ve bu yeni becerileri günlük yaşamlarında pekiştirmeleri anlamına gelmektedir.
	Basamak 4 Çekirdek Çitleme	“Çekirdek Çitleme” metaforu, yaşamın karmaşıklığını ve insan deneyiminin zenginliğini basit bir yolla ifade etmektedir. Bu metafor, yaşamda karşılaşılan sorunların ve zorlukların, tüm yaşam deneyiminin kötü olduğu anlamına gelmediğini anlamak için kullanılmıştır. Tıpkı çekirdek çitlerken arada sırada bozuk bir çekirdek yememiz gibi, yaşamda da bazen istenmeyen veya hoş olmayan durumlarla karşılaşabiliriz. Ancak bu, yaşamın tamamının kötü olduğu anlamına gelmemektedir ve yemeye devam ettiğimiz gibi yaşamda da güzellikler ve değerli anlar bulunmaktadır.
		Bu metafor, psikolojik danışma sürecinde danışanların bakış açısını

		<p>genişletmek için kullanılmıştır. Danışanların sadece yaşadıkları sorunlara odaklanmaları yerine, yaşamlarındaki olumlu yönleri ve güçlü yanlarını da görmelerine yardımcı olmaktadır. Böylece, danışanlar yaşamın tümünün kötü olduğu hakkında genelleme yapmak yerine, belirli sorunların üstesinden gelmek için içsel kaynaklarını ve mevcut olumlu yönleri kullanabilmelerine dikkat çekilmiştir.</p>
Basamak 5	Otogardan Uğurlama	<p>“Otogardan Uğurlama” metaforu, psikolojik danışma sürecinin sonlandırılmasını, bir yolculuğun tamamlanması ve bir sonraki aşamanın başlangıcı olarak ele alınmıştır. Bu metafor, psikolojik danışma sürecinin sona ermesinin, bir misafiri memleketine uğurlamak gibi, dikkatli ve özenli bir şekilde gerçekleştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Misafirimizi otogardan uğurlarken, onların güvenli bir şekilde evlerine ulaşmalarını sağlamak, başlarına bir şey gelip gelmediğinden emin olmak ve evlerine vardıklarında bize haber vermelerini istemek gibi, psikolojik danışma sürecinin sonunda da benzer bir yaklaşım sergilenmektedir.</p> <p>Sürecin sonunda yapılan izleme oturumları, bu metaforun bir parçası olarak, danışanın gelişiminin ve sürecin sonlandırılmasından sonraki uyumunun gözden geçirilmesi için önemli bir adımdır. Bu oturumlar, danışanın kendini nasıl hissettiği, karşılaştığı zorluklarla nasıl başa çıktığı ve elde ettiği ilerlemenin sürdürülebilirliği hakkında bilgi vermesi için bir fırsat sunmaktadır.</p>
Genel	Havuz Atlama	<p>“Havuz Atlama” metaforu, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık alanında eğitim gören psikolojik danışman adayları için, teorik bilgilerin uygulamaya geçiş sürecini sembolize eder. Bu metafor, psikolojik danışman adaylarının eğitimlerinin bir noktasında, teorik olarak öğrendikleri her şeyi gerçek dünya durumlarına uygulamaya başlamaları gerektiğini ifade etmektedir.</p> <p>Eğitimlerinin bu aşamasında, psikolojik danışman adayları artık sadece teorik bilgiye sahip olmanın ötesine geçip, bu bilgileri gerçek hayatta nasıl kullanacaklarını deneyimlemeye başlarlar. Havuz atlamak, bu yeni ve bilinmeyen deneyimlere atılmak için kullanılan bir metafordur. Bu süreçte, psikolojik danışman adaylarının karşılaştıkları zorluklar (havuzun derinliği, suyun soğukluğu gibi) ve bu zorlukların üstesinden gelme yollarını öğrenmeleri beklenmektedir.</p>
Genel	Okyanusa Açılma	<p>Süpervizyon sonunda, psikolojik danışman adaylarının bir anlamda “havuzu başarıyla tamamladıkları” ifade edilmiştir. Bu, psikolojik danışman adaylarının eğitimlerinin bu aşamasında gerekli temel beceri ve bilgilere sahip olduklarını ve başlangıç düzeyinde psikolojik danışma yapabilecek kapasitede olduklarını göstermektedir. Ancak, gerçek hayatın “havuz” kadar kontrollü ve sınırlı olmadığına dikkat çekilmiştir. Lisans eğitimleri sonrasında karşılaştıkları gerçek dünya durumları, havuzdan farklı olarak göller, denizler ve okyanuslar gibi çok daha karmaşık ve öngörülemeyen koşulları temsil etmektedir. Bu nedenle, süpervizyon sürecinde elde edilen başarı, yalnızca başlangıç noktasıdır.</p>

Gerçek hayatta, psikolojik danışman adayları çok daha geniş ve çeşitli

sorunlarla, durumlarla ve danışan tipleriyle karşılaşacaklardır. Bu, onların sürekli gelişimini, öğrenmelerini ve adaptasyonlarını gerektirmektedir. Süpervizyon sürecinde vurgulanan “sürekli gelişim”, psikolojik danışman adaylarının kariyerleri boyunca daha zorlu ve uzmanlık gerektiren becerileri kazanmaya devam etmeleri gerektiğini hatırlatmaktadır. Psikolojik danışmanlık, dinamik bir alan olduğundan, profesyonellerin sürekli olarak yeni bilgiler öğrenmeleri, becerilerini geliştirmeleri ve mesleki uygulamalarını güncel tutmaları önemlidir. Bu sürekli öğrenme ve gelişim tutumu, onların değişen dünya koşullarına ve danışan ihtiyaçlarına etkili bir şekilde yanıt vermelerini sağlamaktadır.

Dip Not

Yukarıda yer alan metaforlar Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması 1 dersi kapsamında araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. İlgili metaforlar Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması 1 dersinde PD'nin 5 aşamasına uygun olarak ilgili haftalarda teorik derslerin sunumu esnasında kullanılmışlardır. Aynı zamanda Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması 1 dersinin uygulama ve süpervizyonu esnasında psikolojik danışman adayına dönüt sağlarken de kullanılmışlardır. Örneğin 3+1 Ev metaforu psikolojik danışman adayının problemi tanımlarken odaklanabileceği sorun alanlarına dikkat çekmek için yararlanılmıştır.

Ek 2.

Yarı-yapılandırılmış görüşme soruları

---

1. Metafor kavramını nasıl tanımlarsınız?
  2. Metaforlar hakkında düşünceleriniz nelerdir?
  3. Metaforlarla yapılan öğretimin faydaları hakkında neler düşünüyorsunuz?
  4. Metaforların etkili olmasını sağlayan özellikler nelerdir?
  5. Psikolojik yardım sürecinde metafor oluşturmayla ve kullanmayla ilgili karşılaştığınız zorluklar nelerdi?
-